Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

2 päivänä kesäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Pääomien vapaa liikkuvuus — SEUT 63 artikla — Eläkerahastojen tulojen verottaminen — Kotimaisten eläkerahastojen ja ulkomaisten eläkerahastojen erilainen kohtelu — Fiktiivisen tuoton perusteella kiinteämääräisesti laskettu kotimaisten eläkerahastojen vero — Lähdeverotuksen soveltaminen ulkomaisten eläkerahastojen osinkotuloihin — Toisiinsa rinnastettavuus

Asiassa C-252/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Högsta förvaltningsdomstolen (ylin hallintotuomioistuin, Ruotsi) on esittänyt 20.5.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.5.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Pensioenfonds Metaal en Techniek

vastaan

Skatteverket,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti A. Tizzano, joka hoitaa ensimmäisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit F. Biltgen, E. Levits (esittelevä tuomari), M. Berger ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.5.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Pensioenfonds Metaal en Techniek, edustajinaan F. Boulogne ja advokat G. Andersson,

— Ruotsin hallitus, asiamiehinään A. Falk, C Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, MM. L. Swedenborg, E. Karlsson ja F. Sjövall,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja K. Petersen,

— Euroopan komissio, asiamiehinään J. Enegren, W. Roels ja C. Tufvesson,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.9.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 63 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Alankomaihin sijoittautunut eläkerahasto Pensioenfonds Metaal en Techniek (jäljempänä PMT) ja Skatteverket (verohallinto) ja jossa on kyse osingoista kannettavasta verosta, jota PMT on maksanut Ruotsissa vuosina 2002–2006.

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

Eläkerahastoja koskeva säännöstö

3 Muun muassa lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m:n (1967:531) (eläkesitoumusten turvaamisesta annettu laki (1967:531); jäljempänä eläkesitoumusten turvaamisesta annettu laki) 9 §:ssä määritellään eläkesäätiö siten, että sillä tarkoitetaan työnantajan perustamaa säätiötä, jonka yksinomaisena tarkoituksena on turvata eläkesitoumukset työntekijöille ja heidän perillisilleen.

4 Mainitun lain 12 §:ssä kielletään nimenomaisesti eläkesäätiöitä sitoutumasta eläkkeiden maksuun, eivätkä ne myöskään maksa eläkkeitä. Eläkesäätiön ainoana tarkoituksena on hallinnoida työnantajan sille maksamaa pääomaa ja huolehtia siitä, että työnantajan eläkesitoumuksia voidaan noudattaa.

5 Eläkesäätiöt takaavat pitkän aikavälin toimillaan työnantajien antamat eläkesitoumukset. Eläkesitoumusten turvaamisesta annetun lain 10 a §:n mukaan eläkesäätiöiden varat on sijoitettava niin, että riskit voidaan hajauttaa asianmukaisesti, jotta säätiön tarkoituksen piiriin kuuluvien intressejä voidaan hoitaa parhain tavoin ja turvaavasti. Eläkesäätiöiden on noudatettava sijoitusohjeita, joiden on vastattava Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver tjänstepensionsverksamhetissa (FFF 2011:16) (ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten sijoitusohjeista ja vaikutusten arvioinnista annetut rahoitusvalvontaviranomaisen määräykset ja yleisohjeet) olevia vaatimuksia.

6 Eläkesäätiöt ovat osa menettelytapoja, jotka Ruotsin kuningaskunta on valinnut eläkejärjestelmien järjestämiseksi ja turvaamiseksi. Eläkesitoumusten turvaamiseksi voidaan myös ottaa henkivakuutuksia tai kirjata taseeseen varauksia taikka liittää niihin luottovakuutus tai kunnan tai valtion takaus.

Kotimaisten eläkerahastojen verotus

7 Ruotsissa yleisesti verovelvolliset oikeushenkilöt ovat inkomstskattelagenin (1999:1229) (tuloverolaki (1999:1229); jäljempänä tuloverolaki) nojalla velvollisia maksamaan tuloveroa muun muassa luovutusvoitoista, osingoista ja koroista.

8 Tuloverolain 7 luvun 2 §:n 2 momentin 1 kohdan 3 alakohdan mukaan eläkesäätiöt on kuitenkin vapautettu kokonaan kyseisessä laissa säädetystä verovelvoitteesta. Mainitussa laissa viitataan tältä osin lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedelissä (eläkevarojen tuottoverosta annettu laki (1990:661); jäljempänä eläkevarojen tuottoverosta annettu laki) oleviin tuottoveroa (avkastningsskatt) koskeviin säännöksiin.

9 Eläkevarojen tuottoverosta annetun lain 2 §:n mukaan ruotsalaisten eläkesäätiöiden ja henkivakuutusyritysten on maksettava kiinteämääräisesti määritettävää tuottoveroa, jolla pyritään verottamaan eläkesäästöille kertyvää juoksevaa tuottoa ja jonka veron peruste lasketaan kyseisen lain 3–8 §:n mukaisesti kaksivaiheisesti.

10 Ensin lasketaan peruspääoma, joka koostuu kyseisellä eläkelaitoksella vuoden alussa olevien varojen määrästä, josta vähennetään sillä samana ajankohtana olevat velat. Ruotsin hallituksen mukaan eläkesitoumusten turvaamisesta annetun lain 11 §:n 4 momentin nojalla eläkelaitos voi ottaa lainaa ainoastaan käteisvaroihin liittyvän tilapäisen tarpeen täyttämiseksi ja ainoastaan sillä ehdolla, että lainattu määrä on vähäinen eläkelaitoksen kokoon nähden.

11 Tämän jälkeen kyseiselle pääomalle lasketaan fiktiivinen kiinteämääräinen tuotto siten, että peruspääoma kerrotaan verovuotta välittömästi edeltäneen kalenterivuoden keskimääräisellä valtionlainan korolla. Eläkevarojen tuottoverosta annetun lain 9 §:n mukaisesti tuottovero on 15 prosenttia näin lasketusta veron perusteesta.

12 Tätä tuottoveroa sovelletaan ruotsalaisiin eläkesäätiöihin ja henkivakuutusyrityksiin sekä ulkomaisiin henkivakuutusyrityksiin ja ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoaviin laitoksiin, joilla on Ruotsissa kiinteä toimipaikka, ja veron tarkoituksena on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kohdistaa kaikkiin eläkesäästöihin yhtenäinen ja kiinteä vero. Tätä menetelmää käytetään sekä verotettaessa yksilöllisen eläkesäästämisen pääoman tuottoa että verotettaessa eläkevakuutusten, pääomitettujen henkivakuutusten ja muunlaisen eläkepääoman tuottoa.

Ulkomaisten eläkerahastojen verotus

13 Ulkomaisten oikeushenkilöiden, jotka saavat osinkoja ruotsalaisten osakeyhtiöiden osakkeista tai ruotsalaisten sijoitusrahastojen omistusosuuksista, on maksettava Ruotsissa osingoista lähdeverona kuponkiveroa (kupongskatt) kupongskattelagenin (1970:624) (kuponkiverolaki (1970:624); jäljempänä kuponkiverolaki) 1 ja 4 §:n nojalla.

14 Kuponkiverolain 5 §:ssä säädetään, että kuponkiveron määrä on 30 prosenttia jaettujen osinkojen määrästä. Ruotsin kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välisen verosopimuksen nojalla näiden kahden jäsenvaltion välillä jaettujen osinkojen verokanta ei kuitenkaan saa ylittää 15:tä prosenttia osinkojen bruttomäärästä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

15 PMT sai vuosina 2002–2006 ruotsalaisilta osakeyhtiöiltä osinkoja, joista pidätettiin 15 prosentin lähdeverona yhteensä 20 957 836 Ruotsin kruunua (SEK) (noin 2 262 861 euroa).

16 Joulukuussa 2007 PMT pyysi Ruotsin verohallintoa palauttamaan osingoista kannetun veron määrän sillä perusteella, että tämän veron pidättäminen oli vastoin pääomien vapaaseen liikkuvuuteen liittyviä unionin sääntöjä. PMT väitti, että se oli rahastona rinnastettava säätiöön, jota verotetaan eläkevarojen tuottoverosta annetun lain mukaisesti ja johon kohdistuu täten edullisempi verotus. Se esitti, että eläkevarojen tuottoverosta annetun lain ja kuponkiverolain soveltamisesta aiheutuva erilainen verotus ei ollut oikeutettua.

17 Ruotsin verohallinto hylkäsi PMT:n vaatimuksen, minkä jälkeen PMT teki valituksen Länsrätten i Dalarnas läniin (Taalainmaan läänin hallintotuomioistuin, Ruotsi), joka hylkäsi valituksen.

18 PMT teki seuraavaksi valituksen Kammarrätten i Sundsvalliin (Sundsvallin muutoksenhakuasteen hallintotuomioistuin, Ruotsi), joka katsoi yhtäältä, ettei asiassa ollut osoitettu, että PMT:tä oli verotettu epäedullisemmin kuin vastaavanlaisia ruotsalaisia eläkerahastoja, ja toisaalta, ettei asiassa ollut myöskään osoitettu, että erilaiset verotusjärjestelmät olivat syrjiviä.

19 PMT valitti edelleen Högsta förvaltningsdomstoleniin (ylin hallintotuomioistuin) ja väitti valituksensa tueksi, että eläkevarojen verotusta koskeva kansallinen säännöstö oli systematiikkansa perusteella syrjivä. Tuottoverolla ei sen mukaan korvata ainoastaan osingoista kannettavaa veroa, vaan myös luovutusvoitoista ja koroista kannettava vero, ja ruotsalaisille eläkerahastoille maksettujen osinkojen verotus on huomattavasti alhaisempi kuin tuottoveron nimellinen verotusmäärä. Koska ulkomaisiin eläkerahastoihin kohdistuu bruttoverotus kuponkiverona, joka pidätetään välittömästi osinkojen jakohetkellä, tällaiset rahastot eivät voi myöskään hyötyä ajallisesta tasauksesta, jota kiinteämääräisellä menetelmällä tavoitellaan.

20 PMT:n mukaan ruotsalaisiin eläkerahastoihin sovellettava tuottoveron laskentatapa sallii rahoitusvelkojen vähentämisen, kun taas osakkeenomistajina oleviin ulkomaisiin eläkerahastoihin sovellettava lähdeverotus ei tätä salli.

21 Lopuksi PMT toteaa, että lähdeverotus toteutetaan osinkojen jakohetkellä, kun taas tuottovero lasketaan ja kannetaan osinkojen jakoa seuraavana vuonna, mistä aiheutuu kassavaroihin liittyvä haitta ulkomaisille eläkerahastoille.

22 Ruotsin verohallinto katsoo, että kansallisessa verojärjestelmässä säädetään kahdesta erilaisesta verotusmenetelmästä, eikä se johda mihinkään syrjintään. Kotimaisille eläkerahastoille maksettujen osinkojen tosiasiallinen verotus vastaa lähdeverotusta, joka ulkomaisille eläkerahastoille maksetuista osingoista on kannettu verosopimusten mukaisesti. Ulkomaisiin eläkerahastoihin sovellettava verotusmenetelmä voi lisäksi osoittautua kotimaisiin sovellettavaa edullisemmaksi yhtäältä valtionlainan koron muutosten johdosta ja toisaalta siitä syystä, että verotus toimitetaan vasta, kun osinkoa jaetaan, kun taas kotimaiset eläkerahastot maksavat tuottoveroa vuosittain. Kulut, jotka kotimaiset eläkerahastot voivat mahdollisesti vähentää velkoina peruspääomaa laskettaessa, eivät Ruotsin verohallinnon mukaan liity saatuihin osinkoihin, eikä ole olemassa mitään kuluja, jotka liittyisivät välittömästi Ruotsiin sijoitetun pääoman osinkoihin. Kotimaiset eläkerahastot maksavat tuottoveron kuukausittain etukäteen veron ennakkomaksuna, eikä niille tästä syystä synny mitään kassatilanteeseen liittyvää etua.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vahvistaa, että eläkerahastoihin sovellettava verotusmenetelmä riippuu siitä, asuuko rahasto verotuksen kannalta Ruotsissa, ja että sen käsiteltävänä olevassa asiassa nimellisverokanta on 15 prosenttia sekä tuottoveron että kuponkiveron osalta.

24 Mainittu tuomioistuin täsmentää myös, että tuottovero perustuu fiktiiviseen tuottoon. Tämä merkitsee – kun otetaan huomioon tuottoveron perusteen laskemistapa – sitä, että verotus saattaa joinakin vuosina olla kotimaisille osakkeenomistajille edullisempi kuin ulkomaisille osakkeenomistajille, kun taas joinakin muina vuosina kotimaisten osakkeenomistajien verotus voi olla epäedullisempi kuin ulkomaisten osakkeenomistejien verotus. Kansallinen tuomioistuin korostaa, että tuottovero kannetaan vuosittain ottamatta huomioon sitä, onko osinkoja jaettu. Mainittu tuomioistuin toteaa myös, että siinä käydyssä menettelyssä on väitetty, että eläkerahastojen verotusta koskevan kansallisen säännöstön systematiikka on syrjivä muun muassa siksi, että rahoitusvelat voidaan vähentää laskettaessa tuottoveron perustetta ja koska veron kantamisen ajankohdasta voi aiheutua kassatilanteeseen liittyvää haittaa ulkomaisille eläkerahastoille.

25 Högsta förvaltningsdomstolen (ylin hallintotuomioistuin) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko SEUT 63 artikla esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kotimaisesta yhtiöstä saatuja osinkoja verotetaan lähdeverolla silloin, kun osakkeenomistajan kotipaikka on muussa valtiossa, kun taas tilanteessa, jossa osingonsaajana on kotimainen osakkeenomistaja, osinkoon kohdistuu kiinteämääräisesti määritettävä fiktiivisen tuoton perusteella laskettu vero, jonka tarkoituksena on ajan kuluessa vastata kaikkien pääomatulojen tavanomaista verotusta?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

26 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, onko SEUT 63 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kotimaisesta yhtiöstä saatuja osinkoja verotetaan lähdeverolla silloin, kun osingot on maksettu ulkomaiselle eläkerahastolle, kun taas tilanteessa, jossa osingot on maksettu kotimaiselle eläkerahastolle, osinkoihin kohdistuu kiinteämääräisesti määritettävä fiktiivisen tuoton perusteella laskettu vero, jonka tarkoituksena on ajan kuluessa vastata kaikkien pääomatulojen tavanomaista verotusta.

27 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että SEUT 63 artiklan 1 kohdassa pääomanliikkeiden rajoituksina kielletään muun muassa toimenpiteet, joilla aiheutetaan se, että jossakin toisessa valtiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään sijoituksia kyseisessä jäsenvaltiossa, tai se, että kyseisessä jäsenvaltiossa asuvat henkilöt ovat vähemmän halukkaita tekemään niitä muissa valtioissa (ks. mm. tuomio 8.11.2012, komissio v. Suomi, C-342/10, EU:C:2012:688, 28 kohta ja tuomio 22.11.2012, komissio v. Saksa, C-600/10, ei julkaistu, EU:C:2012:737, 14 kohta).

28 Sillä, että jäsenvaltio kohtelee ulkomaisille eläkerahastoille maksettuja osinkoja epäedullisemmin kuin kotimaisille eläkerahastoille maksettuja osinkoja, voidaan saada muuhun kuin ensin mainittuun jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt luopumaan tekemästä investointeja tähän jäsenvaltioon, ja se on näin ollen SEUT 63 artiklassa lähtökohtaisesti kielletty pääomien vapaan liikkuvuuden rajoitus (ks. tuomio 8.11.2012, komissio v. Suomi, C-342/10, EU:C:2012:688, 33 kohta ja tuomio 22.11.2012, komissio v. Saksa, C-600/10, ei julkaistu, EU:C:2012:737, 15 kohta).

29 Pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön mukaan eläkerahastoille jaettuihin osinkoihin sovelletaan kahta erilaista verotusjärjestelmää sen mukaan, asuuko eläkerahasto sen jäsenvaltion alueella, jossa osinkoja jakavan yhtiön kotipaikka on.

30 Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee, että ainoastaan osingoista, jotka ruotsalainen yhtiö on maksanut ulkomaiselle eläkerahastolle, pidätetään niiden bruttomäärästä laskettava 30 prosentin lähdevero, mutta tätä verokantaa voidaan kuitenkin alentaa kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tehdyn verosopimuksen nojalla. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, PMT:n saamista osingoista on pidätetty 15 prosentin lähdevero Ruotsin kuningaskunnan ja Alankomaiden kuningaskunnan välisen verosopimuksen mukaisesti.

31 Kotimaisille eläkerahastoille maksetuista osingoista ei sen sijaan pidätetä tällaista lähdeveroa, vaan niistä kannetaan tuottovero, jonka veron peruste lasketaan kaksivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa lasketaan verovuoden alussa olevien varojen määrä, josta vähennetään samana ajankohtana olemassa olevat rahoitusvelat. Toisessa vaiheessa näin saatu nettomäärä kerrotaan verovuotta välittömästi edeltäneen kalenterivuoden keskimääräisellä valtionlainan korolla. Näin saatu tulos vastaa fiktiivistä tuottoa, jota verotetaan 15 prosentin verokannalla.

32 Nämä kaksi verotusjärjestelmää eroavat toisistaan muun muassa veron perusteen laskentatavassa ja veron kantamisen menettelytavoissa, kun taas nimellisverokanta on molemmissa järjestelmissä sama.

33 Sen kysymyksen ratkaisemiseksi, muodostaako pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion lainsäädäntö pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen, on selvitettävä, johtaako tällainen eläkerahastoille maksettujen osinkojen erilainen kohtelu verotuksessa sen mukaan, onko rahastojen asuinpaikka kyseisessä jäsenvaltiossa vai ei, ulkomaisten eläkerahastojen kohtelemiseen kotimaisia eläkerahastoja epäedullisemmin.

34 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen, jolla on yksinomainen toimivalta ratkaista sen käsiteltäväksi saatetun asian tosiasiakysymykset, on tutkittava, johtaako kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tehdyssä verosopimuksessa määrätyn 15 prosentin lähdeverotuksen soveltaminen pääasian valittajaan nyt kyseessä olevien osinkojen yhteydessä siihen, että siihen kohdistuu Ruotsissa suurempi lopullinen verorasitus kuin ruotsalaisiin eläkerahastoihin kohdistuu samanlaisten osinkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 17.9.2015, Miljoen ym., C-10/14, C-14/14 ja C-17/14, EU:C:2015:608, 48 kohta).

35 Ruotsin ja Saksan hallitukset väittävät tästä, että tällainen arviointi on suoritettava taloudellista suhdannekiertoa vastaavan usean vuoden ajanjaksolta, millä mainittujen hallitusten mukaan voidaan osoittaa, että osinkojen verottaminen molempien menetelmien mukaisesti johtaa samaan lopputulokseen taloudellisen suhdannekierron päätteeksi.

36 Näin ollen on ratkaistava, onko ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kohdistettava arviointinsa ulkomaisille eläkerahastoille jaettujen osinkojen mahdollisesta epäedullisesta kohtelusta edellä mainittujen hallitusten esittämällä tavalla useiden vuosien ajanjaksolle, jota arvioidaan kokonaisuutena, vai onko tällainen arviointi suoritettava vuosittain kultakin riidanalaiselta vuodelta, kuten komissio väittää.

37 On todettava yhtäältä, että vaikka kiinteämääräisesti määritettävällä verotuksella pyritään Ruotsin hallituksen mukaan saavuttamaan välittömän ja välillisen säästämisen yhdenmukainen verotus ja tasaamaan verotusta ajallisesti, unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että kotimaisiin eläkerahastoihin sovellettava tuottovero lasketaan vuosikohtaisesti. Unionin tuomioistuin on jo todennut, että maassa asuville verovelvollisille ja ulkomailla asuville verovelvollisille maksettujen osinkojen lopullisen verorasituksen vertailemiseen käytettävän viitejakson pituus on ajanjakso, joka otetaan huomioon maassa asuville verovelvollisille jaettuja osinkoja varten (ks. vastaavasti tuomio 17.9.2015, Miljoen ym., C-10/14, C-14/14 ja C-17/14, EU:C:2015:608, 51 kohta).

38 Toisaalta oikeuskäytännössä on todettu sijoittautumisvapaudesta, että vaikka oletettaisiin, että jäsenvaltion verojärjestelmä olisi useimmiten edullinen ulkomailla asuville verovelvollisille, tämä ei estä sitä, että silloin kun tämä järjestelmä osoittautuu näille verovelvollisille epäedulliseksi, se johtaa epätasa-arvoiseen kohteluun kyseisessä jäsenvaltiossa asuviin verovelvollisiin nähden ja merkitsee näin ollen sijoittautumisvapauden rajoitusta (ks. vastaavasti tuomio 14.12.2000, AMID, C-141/99, EU:C:2000:696, 27 kohta ja tuomio 22.3.2007, Talotta, C-383/05, EU:C:2007:181, 31 kohta). Samoin oikeuskäytännön mukaan ulkomailla asuville verovelvollisille kansallisesta lainsäädännöstä aiheutuvaa haittaa ei voida kompensoida sillä, että toisissa tilanteissa tällä lainsäädännöllä ei vaikuteta ulkomailla asuvien verovelvollisten asemaan suhteessa maassa asuviin verovelvollisiin (tuomio 18.7.2007, Lakebrink ja Peters-Lakebrink, C-182/06, EU:C:2007:452, 23 kohta).

39 Tällaisesta tulkinnasta seuraa, että ulkomaisille eläkerahastoille maksettavien osinkojen mahdollista epäedullista kohtelua jonain verovuonna ei voida kompensoida näiden mahdollisesti edullisella kohtelulla jonain muina verovuosina.

40 Kuten komissio väittää – ilman, että Ruotsin hallitus on tätä seikkaa kiistänyt –, sovellettavassa lainsäädännössä ei joka tapauksessa säädetä järjestelmästä, jolla voidaan taata se, että kotimaisten eläkerahastojen saamiin kotimaisiin osinkoihin kohdistuva verorasitus on loppujen lopuksi sama kuin verorasitus, joka kohdistuu ulkomaisten eläkerahastojen saamiin samanlaisiin osinkoihin.

41 Tästä seuraa, että ulkomaisille eläkerahastoille maksettavien osinkojen mahdollista epäedullista kohtelua on arvioitava kultakin verovuodelta erikseen.

42 Kuten Ruotsin hallitus itsekin myöntää kirjallisten huomautustensa 48 kohdassa, niinä vuosina, jolloin osakkeiden todellinen tuotto on korkeampi kuin laskennallinen tuotto, joka vastaa valtionlainojen korkoa, kuten tilanne on esimerkiksi tämänhetkisessä markkinatilanteessa, ulkomaisille eläkerahastoille on edullista maksaa osinkoveron sijasta tuottoveroa, sellaisena kuin sitä sovelletaan kotimaisiin eläkerahastoihin.

43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin yhtyy pääpiirteissään tähän arviointiin ja täsmentää, että tuottoveron perusteen laskentamenetelmän takia verotuksen lopputulos voi eräinä vuosina olla edullisempi kotimaisille osakkeenomistajille, vaikka se joinain muina vuosina voikin olla edullisempi ulkomaisille osakkeenomistajille.

44 Koska pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella jäsenvaltion verolainsäädännöllä luotu kotimaisille eläkerahastoille maksettujen osinkojen verotuksen ja ulkomaisille eläkerahastoille maksettujen samanlaisten osinkojen verotuksen erilainen kohtelu voi johtaa siihen, että viimeksi mainituille maksettuihin osinkoihin kohdistuu korkeampi verorasitus kuin kotimaisille eläkerahastoille maksettuihin osinkoihin, tällaisella erilaisella kohtelulla voidaan saada mainitunlaiset ulkomaiset eläkerahastot luopumaan sijoitusten tekemisestä kyseiseen jäsenvaltioon, ja se muodostaa näin ollen SEUT 63 artiklassa lähtökohtaisesti kielletyn pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksen.

45 SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan se, mitä SEUT 63 artiklassa määrätään, ei kuitenkaan rajoita jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa niitä verolainsäädäntönsä säännöksiä, joiden mukaan verovelvollisia kohdellaan eri tavoin heidän asuinpaikkansa tai heidän pääomansa sijoituspaikan perusteella.

46 Tätä määräystä on pääomien vapaan liikkuvuuden perusperiaatetta koskevana poikkeuksena tulkittava suppeasti. Näin ollen kyseistä määräystä ei voida tulkita niin, että kaikki verolainsäädäntö, jossa verovelvollisia kohdellaan eri tavoin sen mukaan, missä he asuvat tai mihin jäsenvaltioon he sijoittavat pääomansa, olisi automaattisesti sopusoinnussa EUT-sopimuksen kanssa. SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta itseään nimittäin rajoittaa saman artiklan 3 kohta, jossa määrätään, että mainitussa 1 kohdassa tarkoitetut kansalliset säännökset ”eivät saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään taikka [SEUT] 63 artiklassa tarkoitetun pääomien ja maksujen vapaan liikkuvuuden peiteltyä rajoittamista” (tuomio 10.4.2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, 55 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 SEUT 65 artiklan 1 kohdan a alakohdassa sallittu erilainen kohtelu on näin ollen erotettava saman artiklan 3 kohdassa kielletystä syrjinnästä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmeneekin, että jotta pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten kansallisten verosäännösten voitaisiin katsoa soveltuvan yhteen pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EUT-sopimuksen määräysten kanssa, niissä säädetyn erilaisen kohtelun on koskettava tilanteita, jotka eivät ole objektiivisesti arvioituina toisiinsa rinnastettavissa, tai erilaisen kohtelun on oltava oikeutettua yleistä etua koskevista pakottavista syistä (ks. tuomio Santander Asset Management SGIIC ym., C-338/11–C-347/11, EU:C:2012:286, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Rajat ylittävän tilanteen rinnastettavuutta jäsenvaltion sisäiseen tilanteeseen on tutkittava siten, että huomioon otetaan kyseessä olevilla kansallisilla säännöksillä tavoiteltu päämäärä (tuomio 8.11.2012, komissio v. Suomi, C-342/10, EU:C:2012:688, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) sekä niiden tarkoitus ja sisältö (ks. tuomio 10.5.2012, komissio v. Viro, C-39/10, EU:C:2012:282, 51 kohta).

49 Lisäksi vain kyseisessä lainsäädännössä säädetyt merkitykselliset erotteluperusteet on otettava huomioon, kun arvioidaan, ilmentääkö tällaisesta lainsäädännöstä seuraava erilainen kohtelu tilanteiden objektiivista erilaisuutta (tuomio 10.5.2012, Santander Asset Management SGIIC ym., C-338/11–C-347/11, EU:C:2012:286, 28 kohta).

50 Kuten tämän tuomion 29 kohdassa todetaan, pääasiassa kyseessä olevalla lainsäädännöllä luodaan erotteluperuste, joka perustuu osinkoja saavien eläkerahastojen asuinpaikkaan, säätämällä ulkomaisten eläkerahastojen saamat osingot lähdeveron alaisiksi ja kotimaisten eläkerahastojen saamat osingot tuottoveron alaisiksi.

51 Näin ollen on selvitettävä, ovatko kotimaisten eläkerahastojen ja ulkomaisten eläkerahastojen tilanteet toisiinsa rinnastettavissa pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön päämäärän, tarkoituksen ja sisällön kannalta.

52 Tästä on korostettava, että kotimaisiin eläkerahastoihin kohdistuvan verotuksen tarkoitus on eri kuin ulkomaisiin eläkerahastoihin kohdistuvan verotuksen. Tämän mukaisesti ensin mainittuja verotetaan niiden kaikista tuloista, jotka lasketaan käyttäen perustana niiden varoja, joista on vähennetty velat, ja tähän summaan sovelletaan kiinteämääräiseen tuottoon perustuvaa veroprosenttia riippumatta siitä, onko osinkoja tosiasiallisesti saatu kyseisen verovuoden aikana, kun taas ulkomaisia eläkerahastoja verotetaan Ruotsissa kyseisen verovuoden aikana saaduista osingoista.

53 Edellä mainittuja rahastoja koskevalla kansallisella lainsäädännöllä pyritään luomaan vanhuuseläkejärjestelmään, johon eläkerahastot kuuluvat, verotus, joka on neutraali ja riippumaton erilaisten varojen koostumuksesta ja siitä, minkälaisista eläkesäästöistä on kyse.

54 Tällaisen päämäärän saavuttamiseksi kotimaisen eläkerahaston koko varallisuudesta kannetaan vuosittain kiinteämääräisesti määritettävä vero, joka heijastaa sen varojen tuottoa, riippumatta siitä, onko varoista saatu tuloa, ja erityisesti, onko saatu osinkotuloja.

55 Ruotsin kuningaskunta kohdistaa kotimaisten eläkerahastojen tuloihin tällaisen verotuksen näiden eläkerahastojen asuinvaltiona, jolla on tässä ominaisuudessa verotusoikeus niiden maailmanlaajuisiin tuloihin.

56 Ruotsin ulkopuolella asuvien eläkerahastojen suhteen kyseisellä jäsenvaltiolla on sen sijaan Alankomaiden kuningaskunnan kanssa kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi tekemänsä verosopimuksen mukaisesti verotusoikeus ainoastaan tuloihin, joita näiden rahastojen Ruotsissa sijaitsevista varoista on syntynyt. Täten Ruotsin kuningaskunta verottaa ulkomaisten eläkerahastojen saamia osinkoja näiden osinkojen lähdevaltiona.

57 Koska Ruotsin kuningaskunnalla ei mainitun verosopimuksen nojalla ole oikeutta verottaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia ulkomaisen eläkerahaston varoja, jotka sijaitsevat Ruotsissa, pelkkä varojen omistaminen Ruotsissa ei sen sijaan voi johtaa verotukseen kyseisessä jäsenvaltiossa.

58 Koska siis Ruotsin kuningaskunnan verotusoikeutta, joka sillä on ulkomaisiin eläkerahastoihin, on näin rajoitettu, kyseinen jäsenvaltio ei voi verottaa näiden eläkerahastojen koko varallisuutta.

59 Näissä olosuhteissa pääasiassa kyseessä olevalla kansallisella lainsäädännöllä tavoiteltua päämäärää sellaisesta verotuksesta, joka on neutraali ja riippumaton erilaisten varojen koostumuksesta ja siitä, minkälaisista eläkesäästöistä on kyse, eli päämäärää, joka edellyttää eläkerahastojen verottamista niiden kaikesta varallisuudesta, ei voida saavuttaa ulkomaisten eläkerahastojen osalta.

60 Tätä päämäärää, joka edellyttää myös eläkerahastojen verottamista vuosikohtaisesti ja osinkojen jaosta riippumatta, ei voida saavuttaa myöskään verottamalla ulkomaisten eläkerahastojen saamia osinkoja kiinteämääräisellä menetelmällä nojautumalla maksettavan veron määrän laskemiseksi osinkojen perustana olevien varojen arvoon, koska – kuten tämän tuomion 56–58 kohdassa on selitetty – ulkomaisia eläkerahastoja voidaan joka tapauksessa verottaa vain, kun niille on jaettu osinkoa.

61 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 32 ja 33 kohdassa, pääasian lainsäädännöllä tavoiteltu verotuksen neutraalisuus sijoituksen muotoon nähden edellyttää kaiken verovelvollisen sijoittaman pääoman verottamista, olipa tämän sijoitussalkun koostumus millainen tahansa.

62 Tällaista päämäärää ei voida saavuttaa tilanteessa, jossa ulkomainen eläkerahasto on Ruotsissa verovelvollinen ainoastaan kyseisestä jäsenvaltiosta saamistaan tuloista.

63 Näin ollen on todettava, että kun otetaan huomioon kansallisella lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä ja sen tarkoitus ja sisältö, ulkomaisen eläkerahaston tilanne ei ole rinnastettavissa kotimaisen eläkerahaston tilanteeseen.

64 Tästä päätelmästä huolimatta on kuitenkin vielä muistutettava, että vaikka kahden erilaisen menetelmän soveltaminen kotimaisiin ja ulkomaisiin eläkerahastoihin on käsiteltävässä asiassa oikeutettua näiden kahden verovelvollisryhmän tilanteen välisellä erolla, unionin tuomioistuin on jo todennut, että jäsenvaltiossa asuvat ja ulkomailla asuvat ovat sellaisten tulonhankkimismenojen osalta, jotka liittyvät suoraan sellaiseen toimintaan, josta on syntynyt jäsenvaltiossa veronalaista tuloa, toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa (tuomio 17.9.2015, Miljoen ym., C-10/14, C-14/14 ja C-17/14, EU:C:2015:608, 57 kohta).

65 Kansallisen tuomioistuimen on näin ollen selvitettävä, mahdollistaako kotimaisiin eläkerahastoihin sovellettava verotusmenetelmä näiden rahastojen veron perusteen laskentatavan myötä – ja erityisesti sitä kautta, että niiden velat otetaan huomioon peruspääomaa laskettaessa – osinkojen saamiseen suoraan liittyvien mahdollisten tulonhankkimismenojen huomioon ottamisen, kuten PMT vaikuttaisi väittävän. Mikäli tilanne on näin, tällaisten menojen huomioon ottaminen on sallittava myös ulkomaisille eläkerahastoille.

66 Kaiken edellä esitetyn johdosta ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että SEUT 63 artiklaa on tulkittava siten, että

— se ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kotimaisen yhtiön jakamia osinkoja verotetaan lähdeverolla silloin, kun osingot on maksettu ulkomaiselle eläkerahastolle, kun taas tilanteessa, jossa osingot on maksettu kotimaiselle eläkerahastolle, osinkoihin kohdistuu kiinteämääräisesti määritettävä fiktiivisen tuoton perusteella laskettu vero, jonka tarkoituksena on ajan kuluessa vastata kaikkien pääomatulojen tavanomaista verotusta

— se on kuitenkin esteenä sille, että ulkomaiset eläkerahastot eivät voi vähentää mahdollisia osinkojen saamiseen suoraan liittyviä tulonhankkimismenoja, jos kotimaisten eläkerahastojen veron perusteen laskentatapa mahdollistaa tällaisen huomioon ottamisen, mistä varmistuminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävänä.

Oikeudenkäyntikulut

67 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto), on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 63 artiklaa on tulkittava siten, että

— **se ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kotimaisen yhtiön jakamia osinkoja verotetaan lähdeverolla silloin, kun osingot on maksettu ulkomaiselle eläkerahastolle, kun taas tilanteessa, jossa osingot on maksettu kotimaiselle eläkerahastolle, osinkoihin kohdistuu kiinteämääräisesti määritettävä fiktiivisen tuoton perusteella laskettu vero, jonka tarkoituksena on ajan kuluessa vastata kaikkien pääomatulojen tavanomaista verotusta;**

— **se on kuitenkin esteenä sille, että ulkomaiset eläkerahastot eivät voi vähentää mahdollisia osinkojen saamiseen suoraan liittyviä tulonhankkimismenoja, jos kotimaisten eläkerahastojen veron perusteen laskentatapa mahdollistaa tällaisen huomioon ottamisen, mistä varmistuminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävänä.**

Allekirjoitukset